

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Kotona asumisen tuen myöntämisen perusteet

Timo Turunen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Grunder för beviljande av tjänster som stöder boende hemma

Timo Turunen

Sosiaali- ja terveyspalveluiden myöntämisen perusteet, Kotona asumisen tuki

Grunder för beviljande av social- och hälsovårdstjänster, Tjänster som stöder boende hemma

4	Kotona asumisen tukipalvelut.....	4
4.1	Ateriapalvelu.....	4
4.2	Turva-auttamispalvelu.....	5
4.3	Siivouspalvelu.....	6
4.4	Kauppapalvelussa avustaminen.....	6
4.5	Peseytymisen ja hygienian hoidon tuki.....	6
4.6	Vaatehuoltopalvelu.....	7
4.7	Avustavat palvelut.....	7
4.8	Harkinnanvarainen sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu.....	7
4.9	Asunnonmuutostyöt.....	8
5	Kotihoito.....	9
5.1	Tilapäinen kotihoito.....	11
5.2	Säännöllinen kotihoito.....	15
5.3	Palvelun toteuttamisen muut perusteet.....	21
5.4	Kotihoidon palvelujen päättäminen.....	22
6	Kotikuntoutus ja kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille.....	23
6.1	Kotikuntoutus.....	23
6.2	Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille.....	25

- Tässä keskitytään vieressä lueteltuihin palveluihin siltä osin kun on tullut muutoksia, tarkennuksia ja lisäyksiä
- *Här konsentrerar vi oss på de intill uppsatta tjänsterna till den utsträckning det kommit förändringar, klarläggande och tilläggningar*
- Verrattuna aikaisempaan version päällekkäisyyksiä poistettu
- *I jämförelse till tidigare version har överlappande andelar tagits bort*
- Etäkotihoito ja Lääkeautomaatit tuotu selkeämmin esiin.
- *Distanshemvård och läkemedelsautomater har hämtats fram tydligare*
- Uusina kappaleina on 5.3 ja 5.4
- *Nya kapitel är 5.3 och 5.4*
- *Suurimmat muutokset tullut 6.2 Kuntouttava päivätoiminta*

4. Kotona asumisen tukipalvelut

Stödtjänster för boende hemma

4. Kotona asumisen tukipalvelut

Stödtjänster för boende hemma

4.1 Ateriapalvelu – Måltidsservice

- ateriat ovat kylmiä tai pakastettuja
- *måltiderna är kalla eller djupfrysta*

4.2 Turva auttamispalvelu – Trygghetservice

- Turva-auttamispalvelu mahdollistaa ei kiireellisen avun saannin kotiin vuorokauden ympäri
- *Trygghetservice möjliggör icke-brådskande hjälp hem dygnet runt*
- Tarkennukset lisälaitteista – *Specifisering av tilläggsapparater*
  - Hyvinvointialueen kautta palvelutarpeen arvioinnin perusteella ovihälytín ja liesivahti jonka **asennus on omakustanteinen**
  - *På basen av bedömingen av servicebehovet kan det beviljas tilläggsapparater såsom dörralarma och spisalarm, vars installeringsavgift betalas av klienten.*
  - Muut mahdolliset lisälaitteet asiakas hankkii omakustanteisesti suoraan palveluntarjoajalta
  - *Eventuella andra tilläggsapparater kan klienten införskaffa direkt av serviceproducenten på egen bekostnad.*
- Muihin tukipalveluihin ei tässä päivityksessä tulossa muutoksia

5. Kotihoito - Hemvård

5.1 / 5.2 Kotihoito - Hemvård

- Kotona asumisen tuen palveluista tukipalvelut, etäpalvelut ja kuntouttavat palvelut ovat **ensisijaiset palvelut** asiakkaan tukemisessa arjessa.
- Kotihoidon palvelu toteutetaan **ensisijaisesti etäkotihoidon ja lääkeautomaatin** avulla, mikäli se on arvioitu tarkoituksenmukaiseksi ja soveltuvaksi tavaksi järjestää palvelut.
- Kotihoidon asiakkaille, jotka tarvitsevat apua lääkehoidon toteuttamiseen, lääkkeiden jako toteutetaan apteekin koneellisena annosjakeluna ja lääkehoidon toteutus ensisijaisesti lääkeautomaatin avulla.
- **Kotona asumisen tuen palveluista viimesijaisin palvelu on säännöllinen kotihoito.**
- Av tjänsterna som stöder boende hemma är stödtjänster, distanstjänster och rehabiliterande tjänster de **primära tjänsterna** för att stödja kunden i det dagliga livet.
- Hemvårdens tjänster förverkligas **i förstahand genom hemvård på distans och med hjälp av läkemedelsautomat**, ifall bedömningen visar att det är ett lämpligt och ändamålsenligt sätt att ordna tjänsten.
- Hemvårdens klienter som behöver hjälp med förverkligande av läkemedelsvård, förverkligas läkemedelsdisponeringen via apotekets maskinella dosdispenserings-tjänst för läkemedel och läkemedelsvården förverkligas i förstahand med hjälp av en läkemedelsautomat.
- **Service i sista hand är regelbunden hemvård**

5.1 / 5.2 Kotihoito palvelua ei myönnetä

5.1 / 5.2 Hemvård beviljas ej

- Asiakas tarvitsee apua yksinomaan lääkkeiden annosteluun, siivoukseen tai muuhun kodinhoidolliseen tehtävään tai asiointiapuun.
- Asiakas tarvitsee apua yksinomaan suihkuun, eivätkä palvelun myöntämisen perusteet ja yksilöllinen kokonaistilanteen arviointi täytä kotihoidon ehtoja.
- Asiakas tarvitsee apua yksinomaan suihkuun tai **asiakkaan palveluntarve on pieni** (0–4 h/kk), eivätkä palvelun myöntämisen perusteet täyty.
- Klienten har endast behov av läkemedelsdisponering, städning eller övrig huslig syssla eller med utträttande av ärenden.
- Klienten behöver endast hjälp med dusch, och grunderna för servicens beviljande och personens helhetssituation inte fyller villkoren för beviljande av hemvård.
- Klienten behöver endast hjälp med dusch eller **vårdbehovet är litet** (0-4h/mån), och villkoren för beviljande av servicen uppfylls inte.

5.1 / 5.2 Kotihoito palvelua ei myönnetä

5.1 / 5.2 Hemvård beviljas ej

- Asiakas on oikeustoimikelpoinen ja ymmärtää hoidon tarpeen merkityksen, mutta ei itse halua tai toistuvasti kieltäytyy vastaanottamasta palveluita.
- Asiakkaan elinympäristössä ei voida turvata kotihoidon työntekijöiden turvallisia työskentelyolosuhteita eikä työntekijöiden koskemattomuutta (työturvallisuuslaki (738/2002)).
- *Klienten är rättsligt funktionsduglig och förstår behovet av vård, men är ovillig eller vägrar upprepade gånger att ta emot tjänster.*
- *Trygga arbetsförhållanden eller arbetsagarens integritet kan inte garanteras för hemvårdens personal i klientens boendemiljö. (arbetsskyddslagen 738/2002).*

5.1 / 5.2 Kotihoito palvelua ei myönnetä

5.1 / 5.2 Hemvård beviljas ej

Lääkehoito

- Jos apteekki pystyy tarjoamaan annosjakelupalvelun kuljetuksineen, eikä asiakkaalla ole tarvetta lääkehoidon seurantaan
- Mikäli omainen/asiakas hankkii lääkkeitä ja annostelee lääkkeitä dosettiin, tulee asiakkaan itse kyetä ottamaan lääkkeitä dosetista tai omainen vastata lääkkeiden annosta. Kotihoito ei voi antaa lääkkeitä tarkastamattomasta dosetista.

Läkemedelsvård

- *Ifall apteket kan erbjuda dosdispenseringsstjänst för läkemedel med hemleverans, och om klienten inte har behov av uppföljning av läkemedelsvård.*
- *Ifall anhörig/klienten införskaffar medicinerna och dispenserar medicinerna i en dosett, bör klienten självständigt ta medicinerna från dosetten eller den anhöriga ansvara för givandet av medicinerna. Hemvården kan inte ge mediciner från en ogranskad dosett.*

5.3 Palvelun toteuttamisen muut perusteet (1/5) Övriga villkor för förverkligande av servicen

Laadullinen ja turvallinen kotihoito edellyttää sitoutumista yhdessä laadittuun hoito- ja palvelusuunnitelmaan sekä seuraaviin palvelun toteuttamisen periaatteisiin:

- Asiakas sitoutuu käyttämään hoitoon tarvittavia **apuvälineitä**.
- Asiakas sitoutuu **huolehtimaan käyttöönsä saamista teknologisista laitteista** asianmukaisella tavalla.
- Asiakas ja hänen läheiset sitoutuvat olemaan **tupakoimatta** työntekijän läsnä ollessa.

För en kvalitativ och trygg hemvård krävs att man förbinder sig till den gemensamt upplagda vård- och serviceplanen och till följande principer för förverkligande av vården:

- Klienten förbinder sig att använda **hjälpmedel** som behövs för vården.
- Klienten förbinder sig att **ta hand om den tekniska utrustningen** som hen fått till sitt föfogande.
- Klienten och hens nära förbinder sig **att inte röka** då personalen är på plats.

5.3 Palvelun toteuttamisen muut perusteet (2/5) Övriga villkor för förverkligande av servicen

- Asiakkaan tai hänen läheistensä **päihteidenkäyttö** ei saa vaarantaa henkilöstön turvallisuutta. Vaikutuksen alaisen asiakkaan yleistila tarkistetaan, muut hoitotoimet toteutetaan vasta kun asiakas ei ole päihtynyt.
- **Lemmikkieläimet** pidetään käyntien aikana kytkettynä tai toisessa huoneessa. Lemmikkieläinten hoito ei kuulu kotihoidon työtehtäviin.
- **Työntekijän työturvallisuus** taataan huomioimalla hänen koskemattomuutensa ja syrjimättömyytensä.
- Asiakas ei voi valikoida hoitohenkilökuntaa.
- Klientens eller hens näras **rusmedelsanvändning** får inte äventyra personalens säkerhet. En berusad klients allmäntillstånd gransas, övriga vårdåtgärder förverkligas då klienten ej längre är berusad.
- **Husdjur** hålls kopplade eller i ett skilt rum under hembesöket. Vård av husdjur hör inte till hemvårdens uppgifter.
- **Personalens arbetstrygghet** garanteras genom uppmärksammande av hens integritet och rätt till att inte bli diskriminerad.
- Klienten kan ej välja vårdpersonal

5.3 Palvelun toteuttamisen muut perusteet (3/5) Övriga villkor för förverkligande av servicen

- Asiakkaan kotona, käynnin aikana, olevat vierailijat sitoutuvat antamaan **henkilöstölle työrauhaa**, heidän läsnäolo ei saa vaarantaa henkilöstön turvallisuutta. Kotihoidon tehtäviin ei kuulu vierailijoiden jälkien siivoaminen.
- **Uhka- ja vaarakäyttäytymisen** ilmetessä, kotikäynti keskeytetään.
  - Asiakkaan hoidon toteuttamissuunnitelma arvioidaan uudelleen ja käynnit toteutetaan tarvittaessa muiden toimijoiden esimerkiksi vartijan kanssa.
- Gäster hemma hos klienten under besöket binder sig till att ge **arbetsro åt personalen**, deras närvaro får ej äventyra personalens trygghet. Till hemvårdens uppgifter hör ej att städa upp efter gäster.
- Då **hotfullt och farligt beteende** uppstår, avbryts hembesöket
  - En ny utvärdering av planen för förverkligande av tjänsterna och besöken förverkligas vid behov tillsammans med andra aktörer som t.ex. med en väktare.

5.3 Palvelun toteuttamisen muut perusteet (4/5) Övriga villkor för förverkligande av servicen

- Hoitotilanteiden **videokuvaaminen** tai muu tallentaminen asiakkaan, läheisten tai hoitajan toimesta on mahdollista vain asiakkaan pätevällä suostumuksella.
- Videomateriaalin tai muiden **tallenteiden julkaiseminen** ilman kaikkien osallisten suostumusta on kiellettyä.
- Asiakkaiden ja läheisten vastuulla on huolehtia **asunnon ja piha-alueen esteettömyydestä** (esim. lumityöt ja hiekoitus, kulkeminen asunnossa)
- **Videoinspelning** eller övrig inspelning av vårdssituationer förverkligad av klienten, närstående eller vårdare är möjligt endast med giltigt samtycke av klienten.
- **Publicering av videomaterial eller andra inspelningar** är förbjudet utan samtycke från alla involverade parter.
- Klienten och hans närstående ansvarar för att **bostaden och gården är tillgänglig** (t.ex. snöarbete och sandning, möjlighet till att röra sig bostanden)

5.3 Palvelun toteuttamisen muut perusteet (5/5)

- Asiakkaiden ja läheisten vastuulla on huolehtia kodin **paloturvallisuudesta ja sähkölaitteiden** toimintakunnosta.
  - Kotihoidon työntekijällä on ilmoitusvelvollisuus tilanteessa, jossa hän havaitsee turvallisuusriskejä.
- Kotihoidon tehtäviin ei kuulu asunnon tai saunan lämmittäminen.
- **Pyykki- ja astianpesukoneet** voidaan laittaa päälle kotihoidon toimesta, mikäli asiakas pystyy valvomaan koneiden käyttöä.
  - Mikäli konetta ei voida jättää päälle kotikäynnin jälkeen, ei kotihoito huolehdi pyykki- ja astianpesukoneiden käytöstä.
- Klienten och hens närstående ansvarar för hemmets **brandsäkerhet och elektroniska aparaters** funktionssäkerhet.
  - Hemvårdens personal har skyldighet att göra anmälan i fall där de upptäcker säkerhetsrisker.
- Till hemvårdens uppgifter hör inte uppvärmning av bostaden eller bastu
- **Tvätt- och diskmaskiner** kan sättas på av hemvården, förutsatt att klienten klarar av att övervaka maskinerna
  - Ifall maskinerna inte kan lämnas igång efter besöket, tar hemvården inte hand om användningen av tvätt- och diskmaskiner

5.4 Kotihoidon palvelujen päättäminen

Avslutande av hemvårdens tjänster

Kotihoidon palvelut voidaan päättää seuraavista syistä:

- Asiakkaalla ei ole enää kotihoidon tarvetta (myöntämisen perusteet eivät täyty) tai palvelu järjestyy muulla tavoin.
- Asiakas on oikeustoimikelpoinen ja ymmärtää hoidon tarpeen merkityksen, mutta ei itse halua tai toistuvasti kieltäytyy vastaanottamasta palveluita.
- Asiakas on oikeustoimikelpoinen, mutta ei sitoudu yhteistyöhön, vaikka ymmärtää sen merkityksen hoitonsa ja hyvinvointinsa kannalta (esim. asiakas ei ole toistuvasti tavoitettavissa).
- Asiakkaan elinympäristössä ei voida turvata kotihoidon työntekijöiden turvallisia työskentelyolosuhteita eikä työntekijöiden koskemattomuutta (työturvallisuuslaki (738/2002)).

Hemvårdens tjänster kan avslutas på grund av följande orsaker:

- Klienten har ej längre behov av hemvård (grunderna för beviljande av servicen uppfylls ej) eller servicen ordnas på ett annat sätt.
- Klienten är rättsligt funktionsduglig och förstår behovet av vård, men är ovillig eller vägrar upprepade gånger att ta emot tjänster.
- Klienten är rättsligt funktionsduglig och förstår behovet av vård, men är förbinder sig inte till samarbete, även hen förstår vikten av den för hens vård och välfärd (t.ex klienten är upprepade gånger onåbar).
- Trygga arbetsförhållanden eller arbetsagarens integritet kan inte garanteras för hemvårdens personal i klientens boendemiljö. (arbetsskyddslagen 738/2002).

5.4 Kotihoidon palvelujen päättäminen

Avslutande av hemvården tjänster

- Asiakkaan palveluntarpeen kasvaessa pysyvästi **yli 55 tuntia kuukaudessa ja/tai asiakkaan hoito ei ole enää riittävää tai turvallista toteuttaa kotiympäristössä**, arvioidaan asiakkaan kokonaistilanne moniammatillisesti.
- Moniammatillisen arvioinnin perusteella tehdään asiakkaan tarvitsemista palveluista päätös, jota noudatetaan.
- Mikäli asiakas haluaa jatkaa kotona asumista kotihoidon turvin, runsaasta avuista huolimatta (yli 55 tuntia), asiakasta ja mahdollisesti hänen läheistään ohjataan ostamaan lisäpalveluja asiakkaan itse kustantamana.
- *Klientens vårdbehove ökar och är konstant **över 55 timmar i månaden och / eller vården av klienten ej längre är tillräcklig eller trygg att förverkligas i hemmiljö**, utvärderas klientens helhetssituation mångproffessionellt.*
- *På basen av den mångprofessionella utvärderingen av klientens behov av service, görs ett beslut på servicen, som man följer.*
- *Ifall klienten vill fortsätta bo hemma med hjälp av hemvården, trots stort vårdbehov (över 55 timmar), hänvisas klienten och hens eventuella närstående att köpa tilläggservice på egen bekostnad.*

6 Kotikuntoutus ja kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille

6.1 Kotikuntoutus

- Palvelu sisältöön muutos toimimaan osana palvelutarpeen arviota kotihoidon asiakkuuteen siirtymisessä.
- Palveluiden nimiin sekä kohderyhmiin tullut muutoksia.
  - **Kuntouttava arviointijakso (ent. Kuntoutus ja arviointijakso)**
    - Asiakkaille joilla ei aiempaa kotihoidon asiakkuutta
  - **Terapeutin toteuttama kuntoutus (ent. Konsultaatio ja ohjaus toimintakyvyn muutoksissa)**
    - Asiakkaille joilla ei aiempaa kotihoidon asiakkuutta
  - Etäkuntoutus poistettu omana palvelutuotteena. Sisällytetty tavaksi tuottaa yllä mainittuja palvelutuotteita.
- Asiakkaat joilla kotihoidon asiakkuus, toimintakyvyn arviointi ja tukeminen sisällytetty kotihoidon toimintaan.

6.2 Kuntouttava päivätoiminta

Muutokset: Palvelutuotteiden nimet ja kohderyhmät muuttuneet, palvelun kesto (kk) rajattu, omaishoidon lakisääteisen vapaapäivän käyttöä muutettu. Kokopäivätoiminta kohdennetaan jatkossa vain omaishoidontuen asiakkaille.

- **Kuntouttava etäpäivätoiminnan jakso** (ent. Etäpäivätoiminta):
  - Enintään 3 kk jakso, 1-2 kertaa viikossa
  - Kaikille ikääntyneille asiakasryhmille
  - ei voi käyttää lakisääteisenä omaishoidontuen vapaana
- **Kuntouttava osapäivätoiminnan jakso** (ent. Osapäivätoiminta):
  - Enintään 3 kk jakso, 2 kertaa viikossa
  - Jatkossa vain omaishoidontuen asiakkaille, joilla hyvinvointialueen omaishoitotosopimus sekä vastaavassa asemassa oleville.
  - ei voi käyttää lakisääteisenä omaishoidon vapaana
- **Kokopäivätoiminta:**
  - Myönnetään enintään 6 kk ajaksi, 1-2 kertaa viikossa.
  - Jatkossa vain omaishoidontuen asiakkaille, joilla hyvinvointialueen omaishoitotosopimus.
  - voi käyttää omaishoidon lakisääteisenä vapaana (1 lakisääteinen vapaa 11,60€ = 2 kokopäivätoimintakertaa).

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Kiitos, tack!

Seuraa meitä sosiaalisessa mediassa:

 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

 [@luhyvinvointialue](#)

 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

 [@LUhyvinvointi](#)

 [Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)